DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

18. juni 2009 *

I sag C-173/08,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Gerechtshof te Amsterdam (Nederlandene) ved afgørelse af 10. april 2008, indgået til Domstolen den 25. april 2008, i sagen:

Kloosterboer Services BV

mod

Inspecteur van de Belastingdienst/Douane Rotterdam,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne A. Borg Barthet og J.-J. Kasel (refererende dommer),

* Processprog: nederlandsk.

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: kontorchef M.-A. Gaudissart,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. april 2009,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Kloosterboer Services BV ved advocaten M. Boekhoud og M. Janse

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved M. Patakia og A. Sipos, som befuldmægtigede, bistået af advocaat F. Tuytschaever,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører dels gyldigheden af punkt 2 i skemaet i bilaget til Kommissionens forordning (EF) nr. 384/2004 af 1. marts 2004 om tarifering af visse varer i den kombinerede nomenklatur (EUT L 64, s. 21), dels, såfremt denne forordning er ugyldig, fortolkningen af de underpositioner, der er relevante med hensyn

til tariferingen af et kølesystem til computere i den kombinerede nomenklatur (herefter »KN«), som findes i bilag I til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 af 23. juli 1987 om told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif (EFT L 256, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1789/2003 af 11. september 2003 (EUT L 281, s. 1, herefter »forordning nr. 2658/87«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Kloosterboer Services BV (herefter »Kloosterboer«), et selskab, der er etableret i Nederlandene, og som driver virksomhed som toldspeditør, og Inspecteur van de Belastingdienst/Douane Rotterdam (herefter »Inspecteur«) vedrørende toldtariferingen af nævnte kølesystem til computere.

Retsforskrifter

3 Følgende underpositioner i KN er indeholdt i forordning nr. 2658/87 og er relevante i hovedsagen:

»8414 Luftpumper, vakuumpumper, luft- og andre gaskompressorer samt ventilatorer; emhætter med indbygget ventilator, også med filter:

[…]

Ventilatorer:

8414 51 — — Bord-, gulv-, væg-, vindues-, loft- og tagventilatorer med indbygget elektrisk motor, med effekt 125Wog derunder:

[…]

8414 59 — — Andre varer:

8414 59 10 — — — Til anvendelse i civile luftfartøjer (1)

— — — I andre tilfælde:

8414 59 30 — — — — Aksialventilatorer

[…]

8473 Dele og tilbehør (undtagen beskyttelsesovertræk, transportkasser og lign.), som udelukkende eller hovedsagelig anvendes til maskiner og apparater henhørende under pos. 8469-8472:

[…]

8473 30 — Dele og tilbehør til maskiner henhørende under pos. 8471:

8473 30 10 — — Sammensatte elektroniske komponenter

8473 30 90 — — Andre varer«

4 Punkt 2 i skemaet i bilaget til forordning nr. 384/2004 har følgende ordlyd:

Varebeskrivelse	Klassificering KN-kode	Begrundelse
(1)	(2)	(3)
2. Apparat bestående af: — en aksialventi-lator med en elektrisk motor og en sammen-sat elektronisk komponent til regulering af ventilatorens hastighed, og — En aluminiums-køleplade Apparatets funktion er at fjerne over-skudsvarmen fra centralen-heden i en automatisk data-behandlingsmaskine	8414 59 30	Tarifering i henhold til almindelig tariferingsbestemmelse 1, 3 b) og 6 vedrørende [KN] og teksten til KN-kode 8414, 8414 59 og 8414 59 30 Ventilatoren giver varen den væsentligste karakter. Den er den vigtigste komponent til afledning af overskudsvarmen

5 KN's første del indeholder en række »indledende bestemmelser«. I første del, afsnit I, hvori de almindelige bestemmelser findes, er under afsnit A, nr. 1-6, fastsat de »[a]lmindelige tariferingsbestemmelser vedrørende [KN]«, der har følgende ordlyd:

»Tariferingen af varer i [KN] sker efter følgende regler:

1. Overskrifter til afsnit, kapitler og underkapitler tjener alene til orientering; tariferingen skal ske med hjemmel i positionsteksterne og de til afsnit og kapitler knyttede bestemmelser samt, for så vidt det ikke strider mod de nævnte tekster og bestemmelser, efter nedenstående regler.

[…]

3. Såfremt varer ved anvendelse af ovennævnte punkt 2 b) eller af andre årsager kan henføres under to eller flere positioner, afgøres tariferingen efter følgende regler:

[…]

b) Når den foran under a) nævnte regel ikke kan anvendes ved tariferingen af blandinger eller sammensatte varer, bestående af forskellige materialer eller

forskellige bestanddele, eller af varer i sæt til detailsalg, tariferes de pågældende varer, som om de bestod af det materiale eller den bestanddel, der er karaktergivende, for så vidt udøvelsen af et skøn herover forekommer mulig.

[…]

6. Tariferingen af varer i underpositionerne inden for en position skal ske med hjemmel i underpositionsteksterne og de dertil hørende bestemmelser samt — med de fornødne tillempninger — efter ovennævnte bestemmelser, idet kun underpositioner på samme niveau er sammenlignelige. For denne bestemmelse gælder, at også relevante afsnits- og kapitelbestemmelser finder anvendelse, medmindre andet følger af sammenhængen.«

6 KN's afsnit samt disses kapitler indledes med en række afsnits- eller kapitelbestemmelser. I KN's anden del bestemmes i bestemmelse 2 til afsnit XVI:

»Medmindre andet følger af bestemmelse 1 til dette afsnit, bestemmelse 1 til kapitel 84 og bestemmelse 1 til kapitel 85, tariferes dele til maskiner (undtagen dele til varer henhørende under pos. 8484, 8544, 8545, 8546 og 8547) efter følgende regler:

a) Dele, der i sig selv er varer henhørende under en position i kapitel 84 eller 85 (undtagen pos. 8409, 8431, 8448, 8466, 8473, 8485, 8503, 8522, 8529, 8538 og 8548), tariferes i den pågældende position.

b) Andre dele, som udelukkende eller hovedsageligt anvendes til en bestemt maskine eller til flere maskiner henhørende under samme position (herunder maskiner henhørende under pos. 8479 og 8543), tariferes i den samme position som de pågældende maskiner eller i pos. 8409, 8431, 8448, 8466, 8473, 8503, 8522, 8529 eller 8538. Dele, der i lige grad er anvendelige til varer henhørende under pos. 8517 og 8525-8528, tariferes i pos. 8517.

c) Alle andre dele tariferes i pos. 8409, 8431, 8448, 8466, 8473, 8503, 8522, 8529 eller 8538, eller hvis dette ikke er muligt, i pos. 8485 eller 8548.«

7 KN er baseret på det harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatursystem (herefter »HS«), der er udarbejdet af Toldsamarbejdsrådet — nu Verdenstoldorganisationen — der blev oprettet ved den internationale konvention, der blev indgået i Bruxelles den 14. juni 1983 og godkendt på Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs vegne ved Rådets afgørelse 87/369/EØF af 7. april 1987 (EFT L 198, s. 1). I kapitel 84 i de forklarende bemærkninger til KN henvises der for så vidt angår ventilatorer til de apparater, der er beskrevet i forklarende bemærkninger til HS, der har følgende ordlyd:

»B. Ventilatorer

Disse maskiner, der kan være forsynet med indbygget motor, er bestemt til at levere et stort kvantum luft eller gas ved et forholdsvis lavt tryk eller blot til at sætte luften i bevægelse.

Maskiner af den første type kan virke som udsugningsapparater eller blæsere (f.eks. industriblæsere til brug i vindtunneler). De består af en propel eller et bladformet

ventilatorhjul, der roterer i et ventilatorhus eller i et omgivende rør; de arbejder efter samme princip som rotationskompressorer eller centrifugalkompressorer.

Den anden type er af mere simpel konstruktion, idet den kun består af en i fri luft roterende ventilator.

Ventilatorer og blæsere anvendes bl.a. til udluftning af miner, lokaler, skibsrum, siloer osv., til udsugning af støv, damp, røg, varme gasarter osv., til tørring af mange forskellige materialer (f.eks. læder, papir, tekstil, maling osv.), til mekaniske aftræksapparater til ovne.

Gruppen omfatter endvidere rumventilatorer, også med vippe- eller svinganordning, såsom loft- og bordventilatorer samt ventilatorer, der er anbragt på en arm til vægmontering eller monteret i en ring til indbygning i vægge, vinduer osv.

Undtaget fra positionen er ventilatorer og blæsere, der i tilslutning til deres motor eller hus er forsynet med tilbehør, f.eks. støvudskillelsesapparater, filtre, eller køle- eller varmeelementer, såfremt dette tilbehør giver maskinen karakter af at være en mere sammensat maskine, der hører under andre positioner, f.eks. varmluftgeneratorer, ikke elektrisk opvarmede (pos. 73.22), luftkonditioneringsmaskiner (pos. 84.15), støv-udskillelsesapparater (pos. 84.21), luftkølingsmaskiner til industriel behandling af materialer (pos. 84.19) eller til lokaler (pos. 84.79), elektriske varmeovne med ventilator (pos. 85.16).«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

8 Den 6. januar 2004 indgav Kloosterboer til toldmyndigheden i Rotterdam en angivelse til fri omsætning af bl.a. »computerventilatorer«. Disse, der havde oprindelse i Kina, blev angivet under KN's underposition 8414 51 90 og pålagt told med en sats på 3,2% af den angivne værdi.

9 Den 7. januar 2004 tariferede Inspecteur varerne i KN's underposition 8414 51 90 og udstedte et betalingspålæg på den hertil svarende told.

10 Den 21. juli 2004 indgav Kloosterboer en anmodning om tilbagebetaling af denne told, idet selskabet gjorde gældende, at de varer, der er tvist om i hovedsagen, som fabrikanten havde anset for »computer parts for processor«, i henhold til de nationale retters praksis skulle tariferes i KN's underposition 8473 30 90, i henhold til hvilken der ikke skulle betales nogen told.

11 Ved afgørelse af 9. september 2004 afslog Inspecteur denne anmodning, idet den efter gennemgang af sagen fandt, at det havde »vist sig, at Kommissionen [for De Europæiske Fællesskaber] den 1. marts 2004 har udstedt en forordning med nr. 384/2004. I henhold til denne forordning skal ventilatorerne tariferes i underposition 8414 59 30. Ventilatoren er karaktergivende for varen, da den er den vigtigste komponent til afledning af overskudsvarme. Denne forordning er bindende i alle enkeltheder«.

12 Da klagen over Inspecteurs afgørelse ligeledes blev afvist, anlagde Kloosterboer sag ved den forelæggende ret med påstand om annullation af afgørelsen.

13 Gerechtshof te Amsterdam har beskrevet de varer, der er genstand for den tvist, som er blevet forelagt den, som apparater, der består af en varmeveksler, en såkaldt »heatsink«, og en ventilator, idet disse to elementer permanent er fastgjort til hinanden og som sådan udgør et hele. Varmeveksleren består af en metalsokkel med fastgørelseselementer. På denne sokkel er der anbragt lameller af aluminium, der er anbragt i et element af kunststof, hvorpå aksialventilatoren er fastgjort. Ventilatoren bliver drevet af en elektrisk motor, der fungerer med en spænding på 12 volt jævnstrøm. Disse elementer monteres ved hjælp af en særlig snaplukning på bundkortet mod bunden af processoren. For at forhindre, at der opstår et isolerende luftlag mellem processorens overflade og overfladen på varmevekslerens sokkel, forsynes varmevekslerens sokkel med en varmeledende pasta. Den varme, som processoren afgiver, bliver absorberet af varmevekslerens lameller. Ventilatorens funktion, som forårsager en luftstrøm, sørger herefter for, at den varme, som optages i lamellerne, bliver afledt. Varerne er udelukkende bestemt til at blive anvendt i en computer og har til formål at afkøle processoren.

14 Kloosterboer har for den forelæggende ret i det væsentlige gjort gældende, at for så vidt som en computer ikke kan fungere uden en varmeveksler, må de varer, der er tvist om i hovedsagen, anses for dele af en computer. Den omstændighed, at der i denne sag er fastgjort en ventilator til denne varmeveksler, kan ikke medføre et andet resultat, da ventilatoren udelukkende har til formål at forøge apparatets køleevne, uden at det er nødvendigt at gøre varmevekslerens lameller større. Varmeveksleren udgør hovedelementet i disse varer og er karaktergivende. Ventilatorerne skal derfor tariferes i KN's pos. 8473, og ikke i KN's pos. 8414. Heraf følger, at forordning nr. 384/2004 er uforenelig med anvendelsen af de almindelige tariferingsbestemmelser vedrørende KN.

15 Inspecteur har gjort gældende, at de varer, der er tvist om i hovedsagen, i betragtning af deres objektive kendetegn og egenskaber må anses for ventilatorer. Det er således ventilatoren, der er karaktergivende, da denne komponent spiller den vigtigste rolle ved afledningen af overskudsvarme. Ventilatorerne skal, uanset at de umiskendeligt er bestemt til anvendelse som dele af en computer, i henhold til de almindelige

tariferingsbestemmelser 1, 3 b) og 6 tariferes i KN's pos. 8414. Denne fortolkning finder i øvrigt støtte i forordning nr. 384/2004.

16 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at varerne har en videregående funktion end de i pos. 8414 omhandlede ventilatorer, således at de ikke kan sidestilles med de i de forklarende bemærkninger til denne position nævnte ventilatorer, og denne position derfor ikke finder anvendelse. Det, der er karaktergivende for disse varer, er, at de opfanger og bortleder varme, hvilket er en funktion, som ventilatorer i sig selv ikke har. Heraf følger, at bestemmelse 2 a), til afsnit XVI i KN's anden del er uden relevans for denne sag.

17 Under henvisning til samme bestemmelse 2 b) og almindelige tariferingsbestemmelser 1 og 6 og i betragtning af, at det er uomtvistet, at de varer, der er tvist om i hovedsagen, er specielt fremstillet til computere, dvs. »automatiske databehandlingsmaskiner og enheder hertil« i henhold til definitionen i KN's pos. 8471, og under hensyn til, at afkøling af processoren er uundværlig for, at computere fungerer tilfredsstillende, skal varerne efter den forelæggende rets opfattelse tariferes i KN's underposition 8473 30 90.

18 For så vidt som de varer, der er tvist om i hovedsagen, nøjagtigt svarer til de apparater, der er beskrevet i forordning nr. 384/2004, nærer den forelæggende ret alvorlig tvivl, dels om, hvorvidt den tarifering der er foreskrevet i denne forordning, er i overensstemmelse med KN's ordlyd, dels om forordningens gyldighed.

19 Gerechtshof te Amsterdam har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er [forordning nr. 384/2004] gyldig, for så vidt som underposition 8414 59 30 i [KN] ifølge forordningen omfatter […] varer [bestående af en varmeveksler og en ventilator]?

2) Hvis [forordning nr. 384/2004] er ugyldig, kan den fælles toldtarif da fortolkes således, at disse varer skal tariferes som »dele og tilbehør til maskiner henhørende under pos. 8471« i underposition 8473 30 90 i [KN]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

20 Indledningsvis bemærkes, at indgivelsen af anmodningen om overgang til fri omsætning for de varer, der er tvist om i hovedsagen, og Inspecteurs afgørelse vedrørende denne anmodning lå forud for datoen for ikrafttrædelsen af forordning nr. 384/2004, dvs. den 22. marts 2004. Det fremgår således af forelæggelsesafgørelsen, at Kloosterboer indgav sin anmodning den 6. januar 2004, og at Inspecteur traf sin afgørelse om tarifering af varerne den følgende dag.

21 I denne forbindelse bemærkes, at en forordning, der fastlægger betingelserne for tarifering i en toldposition eller underposition, er retsstiftende og ikke kan have tilbagevirkende kraft (jf. bl.a. dom af 7.6.2001, sag C-479/99, CBA Computer, Sml. I, s. 4391, præmis 31, og af 27.11.2008, sag C-403/07, Metherma, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 39). Desuden bemærkes, at Domstolen ifølge fast retspraksis kan inddrage fællesskabsretlige bestemmelser, som den nationale ret ikke har henvist til i det præjudicielle spørgsmål (jf. bl.a. dom af 26.6.2008, forenede sager C-329/06 og C-343/06, Wiedemann og Funk, Sml. I, s. 4635, præmis 45, og Methermadommen, præmis 39).

22 Under disse omstændigheder skal de præjudicielle spørgsmål undersøges i forhold til forordning nr. 2658/87 og ikke i lyset af forordning nr. 384/2004, således som ordlyden af forelæggelsesafgørelsen angiver.

23 De præjudicielle spørgsmål må på denne baggrund forstås således, at det nærmere bestemt ønskes oplyst, om forordning nr. 2658/87 skal fortolkes således, at varer som dem, der er tvist om i hovedsagen, der består af en varmeveksler og en ventilator, og som udelukkende er bestemt til at blive indbygget i en computer, skal tariferes i KN's underposition 8473 30 90 eller KN's underposition 8414 59 30.

24 Det bemærkes, at ifølge fast retspraksis kræver hensynet til retssikkerheden og kontrolmulighederne, at det afgørende kriterium for varernes tarifering i almindelighed skal søges i deres objektive kendetegn og egenskaber, således som disse fremgår af ordlyden af positionen i KN og de til afsnit og kapitler knyttede bestemmelser (jf. bl.a. dom af 15.2.2007, sag C-183/06, RUMA, Sml. I, s. 1559, præmis 27, og af 27.9.2007, forenede sager C-208/06 og C-209/06, Medion og Canon Deutschland, Sml. I, s. 7963, præmis 34).

25 De forklarende bemærkninger til KN, der er udarbejdet af Kommissionen, og de forklarende bemærkninger, der er udarbejdet inden for rammerne af Verdens-toldorganisationen for så vidt angår HS, indeholder vigtige, om end ikke bindende, bidrag til fortolkningen af de forskellige toldpositioner (dom af 26.10.2006, sag C-250/05, Turbon International, Sml. I, s. 10531, præmis 16).

26 Med henblik på tarifering i den rette position kan varens bestemmelse udgøre et objektivt kriterium ved tariferingen, såfremt varen og dens bestemmelse hænger

uløseligt sammen, og denne sammenhæng kan påvises ud fra varens objektive kendetegn og egenskaber (jf. bl.a. RUMA-dommen, præmis 36, og dommen i sagen Medion og Canon Deutschland, præmis 37).

27 Desuden bemærkes, at det fremgår af Domstolens praksis, at udtrykket »del«, i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i KN's pos. 8473, forudsætter, at der er en helhed, som ikke kan fungere uden delen (dom af 19.10.2000, sag C-339/98, Peacock, Sml. I, s. 8947, præmis 21, og Turbon International-dommen, præmis 17).

28 I den foreliggende sag fremgår det af såvel forelæggelsesafgørelsen som Kloosterboers og Kommissionens forklaringer under retsmødet, at de varer, der er tvist om i hovedsagen, er uundværlige for de computeres funktion, hvortil de udelukkende er bestemt. Varerne kan derfor anses for »dele« og skal følgelig tariferes i KN's underposition 8473 30 90.

29 Den omstændighed, at varerne er sammensat af to særskilte elementer, dvs. en varmeveksler og en ventilator, der hver for sig kan henføres under en forskellig position i KN, nemlig underposition 8473 30 90 og underposition 8414 59 30, kan ikke ændre denne tarifering.

30 I betragtning af, at de varer, der er tvist om i hovedsagen, er sammensat af forskellige materialer, og at ingen af to underpositioner, der er nævnt i foregående præmis, er mere specifik end den anden, må reglen i punkt 3 b) i de almindelige tariferingsbestemmelser anvendes med henblik på tariferingen af disse varer (jf. i denne retning Turbon International-dommen, præmis 20).

31 Ifølge denne tariferingsbestemmelse skal det ved tariferingen af en vare fastslås, hvilket af de materialer, som den består af, der er karaktergivende; det må herved undersøges,

om varen bevarer de karaktergivende egenskaber, såfremt man fjerner en af bestanddelene (Turbon International-dommen, præmis 21).

32 Som endvidere anført under punkt VIII i den forklarende bemærkning til HS vedrørende den almindelige tariferingsbestemmelse 3 b), kan den karaktergivende faktor f.eks. — afhængigt af varernes art — bestemmes af materialets eller bestanddelenes omfang, mængde, vægt eller værdi eller af den betydning, som et af materialerne har for varernes anvendelse.

33 Det må i denne sag fastslås, at det, der er karaktergivende for de varer, der er tvist om i hovedsagen, i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, ikke er ventilatoren, men varmeveksleren.

34 Varerne har på den ene side, således som den forelæggende ret har bemærket, som hovedfunktion at opfange og bortlede varme fra processoren. Det element i varerne, der giver mulighed for at opfylde denne funktion, og som er specielt konstrueret hertil, er varmeveksleren. Det er i øvrigt ubestridt, at afkølingen af computerprocessorer, før der var udviklet produkter som dem, der er tvist om i hovedsagen, udelukkende blev sikret ved varmevekslere. Tilføjelsen af ventilatorer til varmevekslerne har ikke ændret varmevekslernes egenskaber grundlæggende, men har blot styrket deres effektivitet, hvorved deres køleevne er blevet forøget.

35 Det er på den anden side også ubestridt, at de ventilatorer, som de i hovedsagen omtvistede varer er forsynet med, i modsætning til varmevekslere ikke skal virke

uafbrudt, men at de kun begynder at dreje rundt, når den afkøling, som varmeveksleren sikrer, ikke længere er tilstrækkelig til at hindre, at processorens temperatur overstiger et bestemt niveau.

36 Det må på denne baggrund og under hensyn til ordlyden af den forklarende bemærkning til HS vedrørende pos. 8414 og navnlig sidste afsnit i del B, der vedrører ventilatorer, fastslås, at varer som dem, der er tvist om i hovedsagen, ikke kan tariferes i denne position.

37 Da de varer, der er tvist om i hovedsagen, som anført i denne doms præmis 28, udelukkende er bestemt til computere henhørende under KN's pos. 8471, skal de i medfør af bestemmelse 2 b) til afsnit XVI i KN's første del tariferes i underposition 8473 30 90.

38 På grundlag af samtlige de anførte betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, forordning nr. 2658/87 skal fortolkes således, at varer som dem, der er tvist om i hovedsagen, der består af en varmeveksler og en ventilator, og som udelukkende er bestemt til at blive indbygget i en computer, skal tariferes i KN's underposition 8473 30 90.

Sagens omkostninger

39 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 af 23. juli 1987 om told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1789/2003 af 11. september 2003, skal fortolkes således, at varer som dem, der er tvist om i hovedsagen, der består af en varmeveksler og en ventilator, og som udelukkende er bestemt til at blive indbygget i en computer, skal tariferes i underposition 8473 30 90 i den kombinerede nomenklatur, som findes i bilag I til forordningen.

Underskrifter